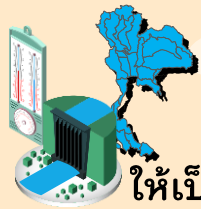

9 มาตรการรองรับฤดูแล้ง ปี 2566/67

กนช. เห็นชอบ เมื่อวันที่ 26 ตุลาคม 2566

บริหารจัดการน้ำ

ให้เป็นไปตามลำดับความสำคัญ
การใช้น้ำที่คณะกรรมการ
ลุ่มน้ำกำหนด

กำหนดแผนจัดสรรน้ำ และพื้นที่เพาะปลูกพืชฤดูแล้ง

ควบคุมการเพาะปลูกข้าวนาปรัง
สร้างการรับรู้ให้กับเกษตรกร
เตรียมน้ำสำรองสำหรับพื้นที่ลุ่มต่ำรับน้ำนอง

ปฏิบัติการเติมน้ำ

อย่างมีประสิทธิภาพ

เฝ้าระวังและเตรียมจัดหา แหล่งน้ำสำรองพร้อมวางแผน เตรียมเครื่องจักรเครื่องมือ ในพื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงขาดแคลนน้ำ

2

1

4

5

6

7

เสริมสร้างความเข้มแข็ง

ด้านการบริหารจัดการน้ำ
ของชุมชน / องค์กรผู้ใช้น้ำ

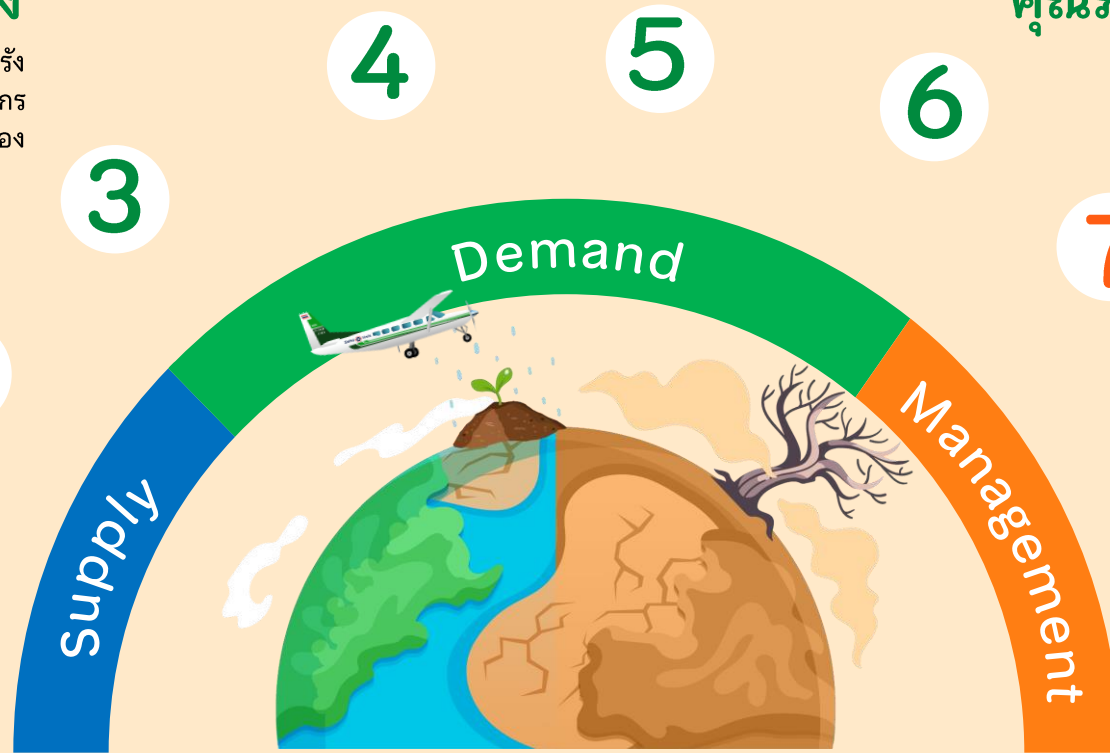
8

สร้างการรับรู้ ประชาสัมพันธ์

9

ติดตาม และประเมิน ผลการดำเนินงาน

มาตรการรองรับ ฤดูแล้ง ปี 2566/67

มาตรการที่

การดำเนินงาน/กลไก

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

เฝ้าระวังและเตรียมจัดหา
แหล่งน้ำสำรอง พร้อมวางแผน
เตรียมเครื่องจักรเครื่องมือ
ในพื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงขาดแคลนน้ำ
(ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)

1.1 คาดการณ์ชี้เป้าพื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงขาดแคลนน้ำ
อุปโภคบริโภค การเกษตร และคุณภาพน้ำ
(ช่วงก่อนและระหว่างฤดู) พร้อมทั้งติดตาม เฝ้าระวัง
และประเมินสถานการณ์ตลอดฤดูแล้ง

- กรมทรัพยากรน้ำ
- กรมควบคุมมลพิษ
- กรมส่งเสริมการเกษตร
- กรมชลประทาน
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- การประปาสวญภูมิภาค
- การประปานครหลวง
- กรมอุตุนิยมวิทยา
- สสน.
- GISTDA
- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

1.2 สำรวจ ตรวจสอบ พื้นที่แหล่งเก็บกักน้ำสำรอง
และจัดทำแผนปฏิบัติการสำรองน้ำในพื้นที่เฝ้าระวัง
เสี่ยงขาดแคลนน้ำดิบเพื่ออุปโภคบริโภคและการเกษตร

- กรมชลประทาน
- กรมทรัพยากรน้ำ
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- การประปาสวญภูมิภาค
- การประปานครหลวง

มาตรการรองรับ ฤดูแล้ง ปี 2566/67

มาตรการที่

การดำเนินงาน/กลไก

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

เฝ้าระวังและเตรียมจัดหา
แหล่งน้ำสำรอง พร้อมวางแผน
เตรียมเครื่องจักรเครื่องมือ
ในพื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงขาดแคลนน้ำ
(ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)

1.3 เตรียมความพร้อมเครื่องจักรเครื่องมือให้อยู่ในสภาพ
พร้อมใช้งานและเข้าช่วยเหลือในพื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงขาด
แคลนน้ำได้ทันสถานการณ์

- กรมชลประทาน
- กรมทรัพยากรน้ำ
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
- จังหวัด
- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- การประปาส่วนภูมิภาค
- การประปานครหลวง

1.4 จัดทำระบบฐานข้อมูลกลางที่มีมาตรฐาน
เพื่อใช้ในการบริหารจัดการพื้นที่เสี่ยง/พื้นที่เกิดเหตุ
(บ่อบาดาล)

- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
- กรมชลประทาน
- กรมฝนหลวงและการบินเกษตร
- กรมทรัพยากรน้ำ
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
- จังหวัด
- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น

มาตรการรองรับ ฤดูแล้ง ปี 2566/67

มาตรการที่

การดำเนินงาน/กลไก

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

**ปฏิบัติการเติมน้ำ
อย่างมีประสิทธิภาพ**
(ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)

2.1 จัดทำแผนปฏิบัติการฝนหลวงรองรับพื้นที่เฝ้าระวัง
เสี่ยงขาดแคลนน้ำ และ ปฏิบัติการเติมน้ำให้กับแหล่งน้ำ
พื้นที่เกษตรและพื้นที่เฝ้าระวังเสี่ยงขาดแคลนน้ำ
ตามสภาพอากาศที่เหมาะสม

- กรมฝนหลวงและการบินเกษตร

2.2 จัดทำแผนปฏิบัติการและปฏิบัติการเติมน้ำใต้ดิน
ในพื้นที่ที่มีศักยภาพ

- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล

2.3 จัดทำแผนปฏิบัติการและปฏิบัติการสูบน้ำ
ในพื้นที่ที่มีศักยภาพ

- กรมชลประทาน
และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

มาตรการรองรับ ฤดูแล้ง ปี 2566/67

มาตรการที่

การดำเนินงาน/กลไก

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กำหนดแผนจัดสรรน้ำและพื้นที่เพาะปลูกพืชฤดูแล้ง

ควบคุมการเพาะปลูกข้าวนาปรัง
สร้างการรับรู้ให้กับเกษตรกร
เตรียมน้ำสำรองสำหรับพื้นที่ลุ่มต่ำรับน้ำนอง
(ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)

3.1 กำหนดแผนการจัดสรรน้ำให้สอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุนและสถานการณ์เอลนีโญ พร้อมแจ้งแผนให้กระทรวงมหาดไทยและหน่วยงานที่เกี่ยวข้องรับทราบและปฏิบัติตามอย่างเคร่งครัด

- กรมชลประทาน
- กรมทรัพยากรน้ำ
- กรมทรัพยากรน้ำบาดาล
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน
- การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย

3.2 กำหนดแผนเพาะปลูกพืชฤดูแล้งและขึ้นทะเบียนเกษตรกรโดยระบุพื้นที่คาดการณ์เพาะปลูก และแหล่งน้ำที่นำมาใช้ให้ชัดเจน ในรูปแบบแผนที่ เพื่อให้การเพาะปลูกสอดคล้องกับปริมาณน้ำต้นทุน พร้อมทั้งกำหนดมาตรการป้องกันและแก้ไขการเพาะปลูกพืชพื้นที่นอกแผนและพื้นที่ที่ไม่สามารถสนับสนุนน้ำเพื่อการเพาะปลูกได้โดยมอบหมายหน่วยงานที่รับผิดชอบประชาสัมพันธ์และสร้างการรับรู้ให้กับเกษตรกรอย่างต่อเนื่อง

- กรมชลประทาน
- กรมส่งเสริมการเกษตร
- กรมทรัพยากรน้ำ
- GISTDA
- จังหวัด
- กรมการปกครอง
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- กรมการพัฒนาชุมชน
- การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย
- กระทรวงมหาดไทย
- กระทรวงเกษตรและสหกรณ์
- กระทรวงกลาโหม
- กรมประชาสัมพันธ์
- คณะกรรมการลุ่มน้ำ

มาตรการรองรับ ฤดูแล้ง ปี 2566/67

มาตรการที่

การดำเนินงาน/กลไก

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

กำหนดแผนจัดสรรน้ำและพื้นที่เพาะปลูกพืชฤดูแล้ง

ควบคุมการเพาะปลูกข้าวนาปรัง
สร้างการรับรู้ให้กับเกษตรกร
เตรียมน้ำสำรองสำหรับพื้นที่ลุ่มต่ำรับน้ำนอง
(ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)

3.3 ควบคุมการใช้น้ำของพื้นที่ลุ่มน้ำตอนบนให้เป็นไปตามแผนและมีประสิทธิภาพ เพื่อไม่ให้เกิดผลกระทบการขาดแคลนน้ำด้านอุปโภคบริโภคของพื้นที่ลุ่มน้ำตอนล่าง และมอบหมายกระทรวงมหาดไทย ร่วมกับ กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ และ กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม สร้างการรับรู้กับประชาชนในพื้นที่เพื่อควบคุมการส่งน้ำให้ตรงตามวัตถุประสงค์

- จังหวัด
- กรมการปกครอง
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- กรมชลประทาน
- กรมทรัพยากรน้ำ

3.4 เตรียมน้ำสำรองสำหรับพื้นที่ลุ่มต่ำรับน้ำนอง โดยการสนับสนุนจัดสรรน้ำเตรียมแปลงเพาะปลูกนารอบที่ 1 (นาปี)

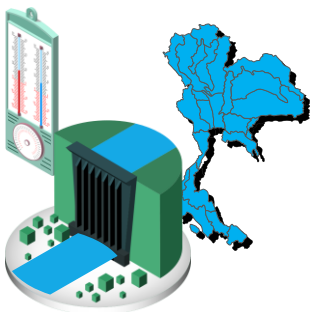
- กรมชลประทาน

3.5 สำรวจ ตรวจสอบ คั่นคลอง เขื่อนป้องกันตลิ่ง ถนนที่เชื่อมต่อกับทางน้ำ ในพื้นที่ที่อาจจะเกิดการทรุดตัวเนื่องจากระดับน้ำในทางน้ำที่อาจจะลดต่ำกว่าปกติ

- กรมทางหลวง
- กรมทางหลวงชนบท
- กรมชลประทาน
- กรมทรัพยากรน้ำ
- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- กรมโยธาธิการและผังเมือง

มาตรการรองรับ ฤดูแล้ง ปี 2566/67

มาตรการที่	การดำเนินงาน/กลไก	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
 บริหารจัดการน้ำ ให้เป็นไปตามลำดับ ความสำคัญการใช้น้ำ ที่คณะกรรมการลุ่มน้ำ กำหนด (ตลอดฤดูแล้ง)	จัดสรรน้ำตามลำดับความสำคัญการใช้น้ำ ที่คณะกรรมการลุ่มน้ำแต่ละลุ่มน้ำกำหนด เพื่อรองรับสถานการณ์เอลนีโญ	- กรมชลประทาน - กรมทรัพยากรน้ำ - กรมพัฒนาพลังงานทดแทนและอนุรักษ์พลังงาน - การไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทย - สำนักงานคณะกรรมการนโยบายเขตพัฒนาพิเศษภาคตะวันออก - คณะกรรมการลุ่มน้ำ

มาตรการรองรับ ฤดูแล้ง ปี 2566/67

มาตรการที่	การดำเนินงาน/กลไก	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
 เพิ่มประสิทธิภาพ การใช้น้ำ ประหยัดน้ำ และ ลดการสูญเสียน้ำ ในทุกภาคส่วน (ก่อนและตลอดฤดูแล้ง) 	5.1 สนับสนุนข้อมูลทางวิชาการ ถ่ายทอด เผยแพร่ ผลการวิจัยและพัฒนา เพื่อให้หน่วยงานต่าง ๆ นำไปใช้ประโยชน์ในการเพิ่มประสิทธิภาพการใช้น้ำ ภาคการเกษตร และส่งเสริมการปรับเปลี่ยน การเพาะปลูกพืชเพื่อลดความเสี่ยงต่อการขาดแคลนน้ำ และเพิ่มรายได้ในพื้นที่ อาทิ ปลูกพืชใช้น้ำน้อยหรือ พืชที่เหมาะสมกับศักยภาพของพื้นที่ ปรับปรุงระบบ การให้น้ำพืช นำเทคโนโลยีเข้ามาช่วยในการบริหาร จัดการน้ำ เป็นต้น	• สวทช. • GISTDA • กรมวิชาการเกษตร • กรมการข้าว • สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ • กระทรวงเกษตรและสหกรณ์ • กรมส่งเสริมการเกษตร • กรมชลประทาน • กรมพัฒนาที่ดิน • คณะกรรมการลุ่มน้ำ

มาตรการรองรับ ฤดูแล้ง ปี 2566/67

มาตรการที่	การดำเนินงาน/กลไก	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
 เพิ่มประสิทธิภาพ การใช้น้ำ ประหยัดน้ำ และ ลดการสูญเสียน้ำ ในทุกภาคส่วน (ก่อนและตลอดฤดูแล้ง) 	5.2 การประหยัดน้ำของหน่วยงานภาครัฐ เอกชน และประชาชน (1) วางแผนลดการใช้น้ำของหน่วยงานภาครัฐ พร้อมประชาสัมพันธ์รณรงค์การใช้น้ำอย่างประหยัดในทุกภาคส่วน (2) ส่งเสริมสนับสนุนให้โรงงานอุตสาหกรรมใช้ระบบ 3R เพื่อลดการใช้น้ำจากแหล่งน้ำต่าง ๆ	• ทุกหน่วยงานภาครัฐ • คณะกรรมการลุ่มน้ำ • สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ เป็นหน่วยงานหลัก
	5.3 ลดการสูญเสียน้ำในระบบประปา และ ระบบชลประทาน (1) ลดการสูญเสียน้ำในระบบประปา (2) เพิ่มประสิทธิภาพการส่งน้ำในระบบชลประทาน โดยการปรับปรุงระบบการส่งน้ำ ให้สอดคล้องกับปริมาณความต้องการน้ำของพื้นที่	• การประปานครหลวง • การประปาสวนภูมิภาค • กรมชลประทาน • กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น • คณะกรรมการลุ่มน้ำ

มาตรการรองรับ ฤดูแล้ง ปี 2566/67

มาตรการที่	การดำเนินงาน/กลไก	หน่วยงานที่รับผิดชอบ
 เฝ้าระวังและแก้ไข คุณภาพน้ำ (ตลอดฤดูแล้ง) 	เฝ้าระวัง ตรวจสอบ และแก้ไขคุณภาพน้ำ ในแม่น้ำสายหลัก แม่น้ำสายรอง รวมถึงแหล่งน้ำ ที่รับน้ำจากภาคอุตสาหกรรม การเกษตร และชุมชน รวมทั้งเตรียมแผนปฏิบัติการรองรับกรณีเกิดปัญหา และแจ้งเตือนพื้นที่ที่อาจได้รับผลกระทบ พร้อมทั้ง รายงานผลการแก้ไขคุณภาพน้ำ	• กรมควบคุมมลพิษ • กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น • การประปาส่วนภูมิภาค • การประปานครหลวง • กรมปศุสัตว์ • กรมประมง • กรมชลประทาน • กรมโรงงานอุตสาหกรรม • การนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย

มาตรการรองรับ ฤดูแล้ง ปี 2566/67

มาตรการที่

การดำเนินงาน/กลไก

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการบริหารจัดการน้ำของชุมชน/องค์กรผู้ใช้น้ำ

(ตลอดฤดูแล้ง)

เสริมสร้างความเข้มแข็งด้านการบริหารจัดการน้ำของชุมชนและองค์กรผู้ใช้น้ำที่เสี่ยงขาดแคลนน้ำ โดยสร้างความรู้ความเข้าใจในการวางแผนการใช้น้ำจากแหล่งน้ำที่มีอยู่ การเตรียมจัดหาน้ำสำรองและการกักเก็บให้มีน้ำเพียงพอสำหรับอุปโภคบริโภคและ/หรือ การเกษตร ตลอดฤดูแล้ง รวมทั้งพัฒนา/เพิ่มประสิทธิภาพแหล่งน้ำชุมชน

- กรมส่งเสริมการปกครองท้องถิ่น
- กรมชลประทาน
- กรมทรัพยากรน้ำ
- สสน.
- มูลนิธิปิดทองหลังพระ สืบสานแนวพระราชดำริ
- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

มาตรการรองรับ ฤดูแล้ง ปี 2566/67

มาตรการที่

การดำเนินงาน/กลไก

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

**สร้างการรับรู้
ประชาสัมพันธ์**
(ก่อนและตลอดฤดูแล้ง)

สร้างการรับรู้ ประชาสัมพันธ์ สถานการณ์และ
แผนบริหารจัดการน้ำ เพื่อให้เกิดความร่วมมือ
ในการใช้น้ำอย่างประหยัด และเป็นไปตาม
แผนที่กำหนด

- กรมประชาสัมพันธ์
- กสทช.
- กระทรวงมหาดไทย
- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

มาตรการรองรับ ฤดูแล้ง ปี 2566/67

มาตรการที่

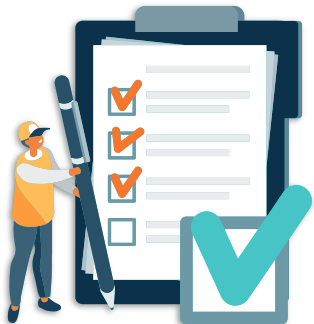
การดำเนินงาน/กลไก

หน่วยงานที่รับผิดชอบ

ติดตามและประเมินผล การดำเนินงาน

(ตลอดและหลังจากสิ้นสุดฤดูแล้ง)

9.1 ติดตามผลการดำเนินงานให้เป็นไปตามแผน รายงาน
ผลการให้ความช่วยเหลือ และหากพบการขาดแคลนน้ำ
หรือภัยแล้ง ให้รายงานมายังกองอำนวยการน้ำแห่งชาติ
และคณะกรรมการทรัพยากรน้ำแห่งชาติ

- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ
- กรมป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- ทุกหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง

9.2 ประเมินผลการดำเนินงานตามมาตรการ
พร้อมสรุปบทเรียน

- สำนักงานทรัพยากรน้ำแห่งชาติ